

Чорний солдатик

Олександр Євтушок

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Передмова

Ключових персонажів книг Олександра Євтушка не можна назвати героями.

Важко говорити про них і як про дійових осіб.

Творча манера Євтушка якраз в тому й полягає, щоб узяти з гущі українського життя пересічну, а тому не героїчну й не дуже діяльну особу, звалити їй на голову критичну ситуацію — і разом із читачем спостерігати подальшу долю свого персонажа. Криза родинних стосунків звалюється на чільного персонажа роману «Рома і Дмитро Трироги», несподівана закоханість — на протагоніста відзначеної премією «Смолоскип» і найвідомішої станом на сьогодні Євтушкової повісті «Пиво з абрикосів»...

А персонажі «Чорного солдатики» потрапляють у вир Другої світової війни. А конкретно — до батальйону поліції райхскомісаріату Україна. І якщо головний антагоніст сюжету Борис Ковровський добровільно записався у батальйон служби охорони порядку, тобто «шудманшафт», бо він — апологет Третього Райху, сили та моці німецького європеїзованого цивілізаторства, він захоплений нацизмом і його здобутками, то протагоніст Лонгин Бас до часу примусової мобілізації живе так, щоб мало думати, а більше покладатися на батьків та діда. Лонгин при німцях спочатку працює на заготівлі лісу, потім влаштовується на лісозавод, де спостерігає загострення стосунків між українцями та поляками.

Він не розуміє: служити йому вірно у німецькому «колаборантському» батальйоні, чи вслід батькам писатися на примусово-добровільну «вербовку», щоб стати остарбайтером.

Подальші події — це історія українців на службі у німецької окупаційної влади, викладена багатослівною мовою, свідомо захащеною автором десятками незрозумілих термінів та діалектизмів. Стиль книги цілком відповідає стилю зображеної

епохи. До речі, стилістична генеза прози Євтушка прочитується безпомилково: по лінії світової літератури вона виводиться від Набокова, а по лінії українського красного письменства — від гурту «Бу-ба-бу», насамперед — від Олександра Ірванця.

Юрій Камаєв колись зазначив в інтерв'ю, що найкращу художню прозу про кожну велику війну пишуть онуки тих, хто в ній воював. Хрестоматійні зразки, що підтверджують такий висновок, — «Знедолені» Гюго, «Війна і мир» Толстого та «Звіяні вітром» Маргарет Мітчелл. У сучасній українській літературі вже маємо до десятка добрих текстів про Другу світову, написані авторами, що народилися в 1970-х роках. «Третя кабінка Лос-Анджелес» Олени Захарченко, «Мед з дікалоном» самого Юрія Камаєва...

З несподіваного боку цю картину доповнює пазл Олександра Євтушка — «Чорний солдатик».

Сергій Синюк, лауреат премії імені Уласа Самчука.

...

Далі — у повній книжці «Чорний солдатик».

nashaknyga.com.ua